No. 90. 1839

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Dingsdag 16 April.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 13den April.

De kamer der afgevaardigden gaat steeds zeer langzaam voort met de verificatie der volmagten harer leden. Gisteren morgen rekende men dat het getal der betwiste verkiezingen nog negentien bedroeg, en dat het derhalve wel tot dingsdag aanstaande kon aanloopen eer men zich met de keus van den president bezig hield. Van al die betwiste verkiezingen zijn er slechts weinigen die ten slotte niet voor geldig verklaard worden, zoodat de naauwgezetheid waarmede men voorgeeft de jongste verkiezingen te willen nagaan, tot niets anders leidt, dan tot lange woordenwisselingen en hatelijkheden tusschen de beide partijen, en het verspillen van eenen kostbaren tijd.

In de kamer der pairs werd gisteren door den president het overlijden aangekondigd van den markies *de Semonville*, die sedert lang medelid der kamer was: hij overleed ten gevolge van een val van een' trap, zoo men denkt veroorzaakt door een hem plotseling overvallende beroerte. De markies *Semonville* had den ouderdom van 82 jaren bereikt.

In de laatstgenoemde kamer heeft de grootzegelbewaarder gisteren het ontwerp aangeboden voor de organisatie van de regtbank in van koophandel, vroeger door haar reeds aangenomen, maar daarna geamendeerd door de kamer der afgevaardigden; en voorts, uit naam van den minister voor het openbaar onderwijs, die ongesteld was, het meervermeld ontwerp omtrent den letterkundigen eigendom.

— Gisteren werd het gerucht onder de leden in de kamer verspreid, dat de *Moniteur* heden morgen een nieuw ministerie zou [illegible]: de maarschalk *Soult*, president van den raad en minister van oorlog; de markies van Dalmatie, minister van buitenlandsche zaken; de heeren *Amilhau*, grootzegelbewaarder; *Cunin-Gridaine*, minister van koophandel; [illegible], minister van het [illegible] financien; [illegible] blijkt het dat de *Moniteur* niets aankondigt, en [illegible] de hier opgenoemde combinatie, die overigens zeer in den geest van het vorig ministerie zou gevallen zijn, voor geheel ongegrond. Het is intusschen zeker dat er steeds met onderhandelen voortgegaan wordt om een nieuw kabinet zamen te stellen. Men verzekert dezen morgen, dat er depeches naar den maarschalk *Valée* zijn afgezonden, waarbij hem op nieuw de oorlogsportefeuille aangeboden wordt, met uitnoodiging om onmiddellijk naar herwaarts te komen. — Van den anderen kant wil men, dat de maarschalk *Clauzel*, die gisteren bij den koning ontvangen werd, op nieuw het bestuur over de Noord-Afrikaansche bezittingen zou bekomen. Daar men van alle zijden sterk naar eene ontknooping der ministeriele crisis begint te verlangen, hoopt men, terstond na de benoeming van den president der kamer, een nieuw kabinet te zullen kunnen daarstellen. In dit geval zou dan de maarschalk *Valée* benoemd worden vóór dat men zijn antwoord kende. Van de zijde der oppositie wordt verzekerd, dat de heer *Odillon Barrot* dagelijks meer kans krijgende, om tot [illegible] delijk in die [illegible] onder beding dat de heer *Thiers* buiten de ministeriele combinatie bleef gesloten en de heer *Guizot* in dezelve werd opgenomen. Van de zijde der aanhangers van het vorig ministerie zou men het nog niet eens zijn, op wien de stemmen voor het presidentschap der kamer te vereenigen.

— In den nacht van gisteren hebben de meeste leden der koninklijke familie zich naar Dreux begeven, om aldaar het graf van 's konings onlangs overledene dochter, de prinses *Maria*, te bezoeken. — Men zegt dat de koningin der Belgen tegen het einde der maand te Parijs verwacht wordt, om er tot na den 1sten Mei te verblijven.

— Gisteren is hier weder een koerier uit Brussel met depeches voor het bureau van de buitenlandsche zaken aangekomen.

— De staf der nationale garde van Parijs heeft den 9den dezer de volgende dagorder uitgevaardigd:

„De rust is te Parijs volkomen hersteld; alles geeft hoop, dat dezelve niet meer gestoord zal worden, en de maarschalk opperbevelhebber vermeent aan de legioenen van de nationale garde van Parijs geen andere voorzorgen meer te moeten voorschrijven, dan dat zij de posten van den staf voltallig blijven houden. Deze herstelling van de orde is vooral te danken aan den goeden wil, aan den ijver en aan de gematigdheid welke de nationale garde in de buitengewone dienst, welke sedert vijf dagen van haar gevorderd werd, betoond heeft. De maarschalk opperbevelhebber der nationale garde, betuigt haar daardoor zijne levendige tevredenheid en erkentelijkheid."

— Zoodra de kamer der afgevaardigden geconstitueerd is, zal, naar men zegt, het tegenwoordig ministerie eene wet omtrent de spoorwegen indienen, die reeds door de vorige ministers werd in gereedheid gebragt. Van het voornemen om eene commissie van onderzoek naar de jongste verkiezingen in het algemeen te willen instellen, hoort men weinig meer spreken.

— Het vaartuig hetwelk de vice-admiraal *Baudin* naar Frankrijk heeft moeten afzenden, met het tusschen het Mexikaansch gouvernement en voormelden vlootvoogd gesloten traktaat, wordt dagelijks te Brest verwacht. Intusschen gelooft men, dat het gouvernement den tekst van dat traktaat reeds over Londen ontvangen heeft.

— In de berigten uit Madrid, tot den 6den April gaande, wordt gemeld dat de geruchten omtrent eene verandering van de ministers [illegible]. Men wilde dat de organisatie van een nieuw kabinet zou afhangen van de ministeriele veranderingen die in Frankrijk kunnen voorvallen. Sommigen wilden dat zoo daar een ministerie uit het linker centrum tot stand kwam, de koningin aan den heer *Isturiz* de vorming van een nieuw kabinet zou opdragen.

Men wilde te Madrid, dat het gouvernement de stads-octrooijen wilde doen verpachten voor de aanzienlijke som van 32 millioen realen.

Het publiek verwachtte met ongeduld de officiele berigten van de overgave van Melilla. Het gerucht wilde dat de voorwaarden geheel in het voordeel der karlisten waren geweest. Ofschoon door de overmagt gedwongen tot de overgaaf, had de bezetting vrijen aftogt met wapenen en bagage naar een punt door *Cabrera* bezet, bedongen.

Uit Valencia had men berigt dat de gisting in die stad minder groot is geweest dan eerst opgegeven is en voornamelijk veroorzaakt was, door het binnen de stad komen vlugten van een aantal buitenlieden op de nadering van eene bende karlistische troepen.

Tusschen *van Halen* en *Cabrera* was, eindelijk, eene overeenkomst getroffen, waarbij aan het stelsel van bloedige weerwraak een einde gemaakt werd. Beide partijen verbinden zich tot het in het leven sparen der gevangenen en de wederzijdsche voorstellen tot uitwisseling aan te nemen.

— Uit Bayonne wordt van den 9den geschreven, dat een der aides-de-camp van don *Carlos*, de baron *los Valles*, aan den agent van den pretendent te Bayonne in een' geest geschreven had, om het vermoeden uit te wisschen dat er bij de jongste zamenkomst van don *Carlos* en *Maroto* eenig misverstand had plaats gegrepen. Niettegenstaande dergelijke verzekeringen, hield men zich overtuigd dat beiden, de pretendent en zijnen opperbevelhebber, den grootsten afkeer van elkander hadden, doch de noodzakelijkheid inzagen van zulks te ontveinzen.

Uit Biscaye heeft men geen tijdingen omtrent de komst van *Espartero* in de provincie Santander, werwaarts hij getrokken is, om, zoo men zegt het offensieve te hervatten. — De belegering van Segura vermeende men, dat door *van Halen* zou hervat zijn, maar van den anderen kant liep het gerucht, dat *Espartero* het [illegible] *van Halen* [illegible] hebben. Dit [illegible]

eene vertraging in de belegering van genoemde plaats te weeg gebragt hebben.

De generaal *Tarragual* die te Perigueux verbleef, had de waakzaamheid der fransche politie verschalkt en was de spaansche grenzen overgetrokken, zoo men vermoedde door den *Carlos* of *Maroto* ontboden.

— Gisteren was de koers ter beurs iets flaauwer, doch heden was er meerdere levendigheid. Men verspreidde het vrij onwaarschijnlijk gerucht, dat men het voornemen had opgevat om het tegenwoordig kabinet aan de zaken te laten blijven en door hetzelve het budget te doen aanbieden. De notering was heden (13 *April*) 5 pCt. 110; 3 pCt. 81,05; Nap. r. 101,10; Sp. Ardoin 20½; Rom. L. 102½.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 12den April.

De regerende hertog van Brunswijk die bedenkelijk ziek is geweest, schijnt nu weder aan de beter hand te zijn.

— Uit Koningsbergen schrijft men, van den 3 dezer, dat het ijs van den Weichsel den 1 los gegaan is, en met groot geweld de dijken op verscheidene plaatsen doorgebroken heeft. Hierdoor en door het overvloeijende water zijn vele landen overstroomd geworden en is groote schade aangerigt; gelukkig hebben er geen menschen bij deze ramp het leven verloren. Het ijs in de Nogat en Pregel zat nog vast.

— Van den Neder-Rijn wordt in de *Augsburgsche Zeitung* het volgende geschreven: „Het leger begint langzamerhand naar zijne vorige kantonnementen terug te trekken; ook in de algemeene handelszaken zouden meerdere levendigheid gekomen zijn, wanneer de speculatien door de crisis te Parijs niet verlamd werden. De revolutionnaire partij wil haren doodstrijd nog verbergen, maar zij heeft hare kracht verloren, en hare redenen en uiterlijk vertoon doen slechts hare zwakheid uitkomen. In den laatsten tijd heeft zij weder eene proclamatie aan de katholijke bewoners der Rijngewesten verspreid, maar de daarin heerschende flaauwe toon bewijst hoezeer de stellers hunne onmagt voelen. Een' geheel anderen indruk heeft hier de tijding gemaakt, dat de heer *Husgen* uit Rome al de vereischte volmagten gekregen heeft. Zoo de betreurenswaardige twist in Posen nu nog slechts een meer verzoenlijk karakter aannam, mogt men zich aan de hoop overgeven, dat de verzoening met den Paus niet ver verwijderd meer is."

— Op den 7den is de nieuw aangelegde spoorweg van Leipzig naar Dresden, over deszelfs geheele thans voltooide lengte, plegtstatig geopend geworden.

— Uit Rome schrijft men van den 2den dat de feesten der Paaschweek aldaar met de gebruikelijke plegtigheden werd gevierd, en de Paus, welke geheel hersteld scheen, zelf al de plegtigheden had verrigt. Het getal vreemden te dezer gelegenheid naar Rome gekomen, was weder zeer groot geweest.

De kroonprins van Beijeren zou Rome den 3den April verlaten om over Napels zijne reis naar Griekenland in het oosten voort te zetten.

— De berigten uit Athene tot den 29sten Maart vermelden, dat de koning zijnen adjudant *Sachinis* tot kommandant der nieuwe stoomboot *Otto* benoemd had, welke boot naar Otranto zou varen, om er den kroonprins van Beijeren aan boord te nemen en naar Athene over te brengen. — Te Athene bevond zich thans de vermaarde fransche typograaf *A. Didot*, die een gehoor bij den koning gehad had en hoogstdenzelven een exemplaar van verscheidene der door hem uitgegevene prachtwerken aangeboden heeft. — Ook de beroemde reiziger *Russegger* is te Athene aangekomen.

— De jongste berigten uit Konstantinopel zijn van den 20 Maart, een dag later dan de vorige. Dezelve melden niets naders omtrent de oorlogzuchtige gezindheden van den Sultan. Dien dag had de Fransche gezant, admiraal *Roussin*, de ratificatien van het tusschen Frankrijk en de Porte gesloten handelstraktaat uitgewisseld. — In een schrijven van den 19 leest men, dat de oorlogzuchtige partij in den Divan de bovenhand had behouden, en dat men vast scheen besloten te hebben, onverwijld een' inval in Syrië te doen. De Sultan was vol vertrouwen op den voorspoed zijner wapenen, en zou aan de vreemde diplomaten, die hem de gevaren des krijgs hadden voorgesteld hebben geantwoord: „dat hij geenen vreemden bijstand noodig had, en slechts wenschte, dat de Europesche Mogendheden zich onthielden van alle bemoeijenissen in eene aangelegenheid, welke hij met eenen oproerigen Vassal alleen hoopte af te doen. — *Tahir*-Pacha, een bekend voorstander van den vrede, was door de mannen van zijne partij ijlings ontboden om, zoo mogelijk, den oorlog nog af te wenden, doch hij was te laat gekomen, daar de besluiten reeds genomen waren.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 15den April.

Uit 'sHage schrijft men van gisteren, dat Z. K. H. de prins *Albert* van Pruissen gisteren morgen de terugreis uit 'sHage naar Berlijn heeft aangenomen.

Zaturdag is weder een diner van 54 converts ten hove geweest; gisteren was aldaar insgelijks diner. Heden vertrekken Z. Keiz. H. de grootvorst, benevens hoogstdeszelfs gevolg en de koninklijke prinsen en prinsessen naar Amsterdam, om het merkwaardige van de hoofdstad aan den doorluchtigen gast te doen zien. Donderdag worden de grootvorst, de prinsen en prinsessen te 's Hage terug verwacht. De reis van Z. M. naar Amsterdam zal later voortgang hebben, doch de juiste tijd schijnt nog niet bepaald te zijn.

Naar men heden verzekerde zal Z. Keiz. H. den grootvorst van Rusland naar Groot-Brittannie, wel degelijk voortgang hebben.

— Op den 12den dezer is, te 's Gravenhage, overleden Zijne Exc. de Hoog Edel Gestr. heer *Adolf van Hoey Schilthouwer van Oostée*, in leven Ridder der Militaire Willemsorde, 3de klasse, gepensioneerd luitenant-generaal der artillerie, in den ouderdom van bijna 83 jaren.

— Bij koninklijk besluit, is aan *J. Dijkmans Jsz.* te Schiedam, op het daartoe door hem gedane verzoek, een eervol ontslag verleend als 2de luit. bij het 2de bat. der 2de afd. mobiele Zuid-Hollandsche schutterij.

— Bij een ander besluit is aan den heer *Remmers*, te 's Gravenhage een octrooi verleend, tot het invoeren eener verbeterde wijs, om steenen te vermaaldingen.

— Bij resolutie van Z. Exc. den minister van finantien, is, op eene, door een hoofd-ambtenaar voorgestelde vraag, of de notarissen geacht moeten worden art. 13 der wet, van 26 ventose, 11de jaar te hebben overtreden, wanneer zij in hunne acten de kadastrale nommers van de perceelen vast goed, in die acten omschreven, in cijferletters stellen, en op het tevens door hem gedane voorstel, om althans de hypotheekbewaarders te gelasten, die kadastrale nommers bij de in- en overschrijvingen in schrijfletters te vermelden, — verklaard, *a* dat, ook volgens het gevoelen van Z. Exc. den minister van justitie, de voorgestelde vraag voor eene *ontkennende* beantwoording vatbaar is; en *b* dat de minister in het gevoelen deelt, dat de bewaarders der hypotheken, bij het doen van in- en overschrijvingen, de borderellen en acten *letterlijk* moeten volgen, en dus de nommers, welke in die stukken door cijferletters zijn aangewezen ook op dezelfde wijze in hunne registers moeten overnemen.

— Het provinciaal geregtshof van Holland, 2de kamer heeft *Joseph Janssen*, oud 40 jaren, van beroep kleedermaker en winkelier geboren te Antwerpen en laatst wonende te Rotterdam, schuldig verklaard aan bedriegelijke bankbreuk, door het verduisteren van gelden en koopmanschappen, die aan den boedel toebehoorden. Het hof heeft, aangezien er favorabele omstandigheden aanwezig waren, dezelven veroordeeld tot een jaar confinement, tot de kosten van het regtsgeding, zullende het arrest in de Nederlandsche *Staats-Courant* geplaatst worden.

— Bij de Nederlandsche Bank is, over het afgeloopen 25ste boekjaar, de uitdeeling aan deelhebbers ten bedrage van *f* 73 per actie bepaald, tot betaling waarvan, alsmede de gelijktijdige uitreiking van nieuwe actien tegen intrekking der oude aan de Nederlandsche bank gedurende alle werkdadigen, van 10 ure voor- tot een ure des namiddags zal worden gevacceerd.

— Laatstleden Vrijdag werd te Dordrecht, van de werf van den scheepmaker *Jan Schouten*, te water gelaten het barkschip *de Zwijger*, zullende varen onder directie van de heeren *J. B. 't Hooft* en *F. C. Déking Dura*, en gevoerd worden door kapitein *F. M. Vogelsang*. Er is weder dadelijk op gemelde werf de kiel gelegd voor een koopvaardijfregat, genaamd *Bieschbos*, voor dezelfde directie, alsmede de kiel voor een koopvaardijfregat, *Philips van Marnix*.

Vorst *Leopold* bevindt zich thans op zijn buitengoed Andenne, van waar hij in den loop dezer week te Brussel terug verwacht wordt. — Ook de minister *de Theux* heeft Brussel verlaten om zijn over den spoorweg naar Luik vertrokken.

— Het *Journal d'Anvers* vermeldt, dat de president van de kamer van koophandel te Antwerpen, de heer *Liedts*, naar Londen is vertrokken, om er inlichtingen te geven nopens de kwestie van de Scheldevaart.

— Te Mons doen zich een groot getal kandidaten voor om de plaats van den heer *Gendebien* in de kamer der afgevaardigden te vervangen. *l'Emancipation* draagt als de kandidaat voor, die den meesten kans zou hebben, den advokaat *Lange*; diens voornaamste mededingers waren de heeren *Castiaux* en *Mathieu* enz.

— Te Kortrijk wordt de in de kamer der vertegenwoordigers opengevallen plaats door het overlijden van den heer *Hegkaert*, betwist tusschen den procureur des konings *van Canney*, die door het bewind en den heer *de Meulenaere* schijnt ondersteund te worden, en den abt *de Haerne*, den kandidaat der oppositiepartij.

— De advokaat-generaal *d'Anethan* is belast geworden om de functien van het openbaar ministerie bij de assises in de zaak van *Bartels* en *Kats* waar te nemen.

— De naar Konstantinopel bestemde belgische gezant *de Behr* zou zich gisteren te Antwerpen inschepen, om zich over Londen naar zijnen post te begeven.

. — In het brusselsch blad *la Commerce Belge*, leest men het volgende :

» Bijzondere brieven uit Weenen van den 6den dezer vermelden, dat de baron *O'Sullivan de Grass* den vorigen avond in die hoofdstad aangekomen is en een onderhoud met den prins *von Metternich* gehad heeft. Het officieel dagblad van het hof geeft den heer *O'Sullivan* niet den titel van geaccrediteerden minister, maar kent hem toe, dien van buitengewoon gezant met eene bijzondere zending van zijn hof belast. Wij achten ons gelukkig te kunnen zeggen, dat de gezegde brieven de verzekering houden, dat de tusschen de beide kabinetten gerezene moeijelijkheden weldra tot wederzijdsche voldoening zullen uit den weg geruimd zijn, waardoor de diplomatieke betrekkingen op den ouden voet zullen kunnen hersteld worden.»

— De brigade-generaal der voorhoede van het belgische leger, *Magnan*, is naar Parijs vertrokken. Naar men zeide zou hij de belgische dienst verlaten.

— Te Brussel is een deel van het 6de regiment doorgekomen, van Luik naar Gent trekkende.

— Het grootste stoomwerktuig dat tot nog toe in Belgie ingevoerd is, werd in de vorige week te Brussel ontscheept. Hetzelve werd vervaardigd in de werkplaats der heeren *Harvez en Comp.*, in het graafschap Cornwallis, in Engeland. Dit cylinder-machine heeft [illegible] paardenkracht; de beide voornaamste stukken wegen 59,060 [illegible] fr. Hetzelve is bestemd voor het ophalen van kolen en water uit de mijnen in de provincie Luik.

— Men heeft thans den finantielen staat van den heer *J. Cockerill* opgemaakt, zooals dezelve bestond op den 28sten Februarij ll. De recapitulatie biedt een actief aan van fr. 25,894,418,17, en een passief van fr. 17,839,57,78; derhalve een batig slot van fr. 8,054,846,39.

De tijdingen uit Londen tot den 13den April vermelden, dat de graaf *Tolstoy*, een der adjudanten van Z. K. H. den grootvorst-troonopvolger van Rusland, uit 's Gravenhage te Londen aangekomen is. Het ministeriele *Avondblad* zegt, dat Z. K. H. den 25sten dezer te Londen wordt verwacht.

— Sir *Robert Peel*, als hoofd der oppositie-partij bij de gemeenten, heeft gisteren avond aangekondigd, dat hij een amendement op de bekende motie van den minister lord *John Russell* zal voorstellen, waarbij de [illegible] uitgedrukt, dat het Huis eene motie zou aannemen, de strekking hebbende, om de bevoegdheid aan het Hoogerhuis te betwisten, ten einde een onderzoek naar het getal misdadigen enz. in Ierland uit te lokken.

De heer *Duncombe* (van de radicale partij) heeft aangekondigd, dat, indien het ministeriele voorstel mogt doorgaan, hij een ander zou doen, tot het bewerken van verdere hervormingen in Staat en Kerk.

Nog deelde lord *Palmerston* aan het Huis mede, dat graaf *Sebastiani*, in naam van den Koning der Franschen, zijn [illegible]

— De [illegible] Maart, luiden vrij vredelievend, [illegible] geschil. De heer *Woodbury* zal als buitengewoon gezant naar Engeland vertrekken.

De vrees wegens eene botsing tusschen de grensgewesten, is merkelijk verminderd.

NIEUWSTE FRANSCHE LETTERKUNDE.

GERFAUT, par Ch. de Bernard. 2 volumes.
LE CONNETABLE DE BOURBON, par Royer.

De beminlijke Schrijver van *La femme de quarante ans* heeft in zijn verhaal, Gerfaut getiteld, ons de treurige gevolgen geschetst, van die zedebedervende gewoonte om den heiligen band des echts alleen te beschouwen als een eenvoudige burgerlijke overeenkomst, waarvan de verbreking door velen, in de gevolgen geacht wordt gelijk te [illegible] niet doen van alle andere overeenkomsten. [illegible] *mariage de convenance* doen zien, welke de gevolgen zijn, wanneer de te zamen verbondenen, niet door achting en liefde gedreven, zich ook niet ten doel stellen, om voor elkander te leven, noch ziel en zin zoowel als de harten te zamen te smelten, waaruit anders die toestand geboren wordt, door onzen Vondel, zoo voortreffelijk geschetst in zijnen onsterfelijken reizang uit den Gijsbrecht van Aemstel. Hij heeft hier aangetoond hoe bij ontstentenis van die gezindheden, wanneer elk zijns weegs gaat, verkoeling de plaats van hartelijkheid bekleedt, en weldra verwijdering in de plaats treedt van de innigste vereeniging. Dan sluipt dra de verleider, die altijd loert waar hij een prooi mogt vinden, in het openstaand gemoed, en onreine togten dringen den heiligen tempel der huwelijksliefde binnen; dan wordt het huwelijksleven een last, dat men van de schouders tracht te werpen: de zedelijk schuldige wordt welhaast eene werkelijk gevallene en de wraak staat voor de deur. Dan is het berouw te laat, en de gevolgen van gebrek aan waakzaamheid, het gehoor geven aan in eigen oog zoo ligt verschoonlijk voorkomende maar wezenlijk misdadige neigingen, sleept na zich eene reeks van rampen, die meermaals eindigen in vernietiging. Maar de schrijver heeft zich gewacht, om vrouwelijke zwakheid en ligtzinnigheid tot de laatste palen van misdrijf uit te strekken; hij heeft daarom evenwel niet teruggedeinsd, om met levendige trekken te doen zien, hoever ligtzinnigheid verderven kan. Nogtans is dit te des treffender, dat de verleider hierdoor niet getroffen wordt: korten tijd nadat hij een rustig huisgezin geheel en al vernietigd had, herleeft de verleider wederom, en de zorgen en bekommeringen zijn afgewenteld. Vergeten! ja dat is het woord, dat hier past; de vrouw die aan de oneindigheid van het nieuw en opgedrongen gevoel gelooide, werd weinige maanden nadat zij in het graf lag, vergeten: de geschiedenis van haar lot werd de grondstof van nieuwe verhalen. Dáár en alzóó eindigt de begeerlijkheid; daarom worden de heiligste regten en zeden gekrenkt en geschonden! — De roman *Gerfaut* is een aangenaam en tevens een nuttig boek voor de uitspanningslectuur; het houdt vele goede lessen en waarschuwingen in: het is een spiegel, waarin het goed doet, zich te spiegelen. — De schrijver der *Mauvais Garçons* het werk waarmede [illegible] *Littéraire* geopend werd, is dezelfde die *le Connetable* [illegible] schreef; en wij hervinden hier met genoegen zijne [illegible] karaktermatige voorstelling der opgevoerde personen; met [illegible] genoegen zagen wij den schrijver afgeweken, van die [illegible] zijner verhalen met Oud-fransche zamenspraken, die [illegible] geletterden dikwerf vermoeijend waren. Ook dit boek [illegible] met genoegen; de wederom in het lichtstelling van belangrijke historische personaadjen doet genoegen aan den smaakvollen lezer, die gaarne uit het voorledene de deugden en verkeerdheden van vroegere geslachten en vooral van beroemde en beruchte mannen opdiept, om zijne dorst naar het goede en wezenlijke schoone te lesschen. En hiermede gelooven wij genoeg gezegd te hebben, over deze voortbrengselen der Fransche letterkunde.

GEMENGDE BERIGTEN.

De bekende werktuigkundige Ridder von Gerstner, aanlegger van den spoorweg van *Petersburg* naar *Zarskojeselo*, die sedert eenige maanden eene reis over *Engeland* naar de *Vereenigde Staten* van *Noord-Amerika* ondernomen heeft, met oogmerk om de openbare werken, inzonderheid de spoorwegen dier beide landen te onderzoeken, heeft van zijne opmerkingen in het laatstgenoemde land reeds [illegible] berigten naar *Europa* overgezonden. Het hiervolgende is uit de Pruissische Staats-Courant van 24. Maart overgenomen en door [illegible] uit Philadelphia van den 28sten Februarij geschreven. [illegible]

In *Europa* is de [illegible] verbreid, dat de Amerikaansche spoorwegen over het geheel zeer weinig solide, met zwakke rails, scherpe krommingen en groote hellingen aangelegd zijn; dat men bij derzelver bouw slechts de goedkoopheid op het oog gehad heeft, zoodat zij in geen geval als voorbeeld kunnen dienen. Ik heb reeds vroeger mijne meening over de Amerikaansche spoorwegen te kennen gegeven, en nadat ik thans sedert drie maanden 24 spoorwegen, welker gezamenlijke lengte over de 150 duitsche mijlen bedraagt, naauwkeurig bezigtigd, met locomotieven over dezelve gereden, en inzage gehad heb van de rekeningen betreffende de uitvoering dier wegen en uittreksels daaruit heb getrokken, aarzel ik niet te herhalen, dat het stelsel der spoorwegen hier te lande, welke in een klimaat [illegible] dat van *Duitschland* gelijk worden aangelegd en van welke des somers en des winters gebruik wordt gemaakt, mij voor *Duitschland* zoowel als voor *Rusland* veel geschikter toeschijnen om nagevolgd te worden, dan de engelsche spoorwegen, en dat, in allen geval een ingenieur hier meer kan leeren, dan elders, wanneer hij althans, onder de vele proeven, die over elk deel der [illegible] gemaakt worden, het goede en deugdelijke weet te onderscheiden. Dáár, waar zulks noodzakelijk was, hebben de Amerikanen geen geld gespaard, gelijk zulks onder anderen in het bijzonder uit den aanleg van eenen spoorweg *binnen de stad New-York* blijken kon. Deze stad ligt op een eiland dat van de haven af tot aan de Harlaem rivier eene lengte van acht en in doorsnede eene breedte van slechts twee engelsche mijlen heeft. Het beneden of zuidelijk gedeelte van de stad heeft tegenwoordig eene bevolking van 300,000 zielen; en daar de bevolking jaarlijks met 15,000 zielen toeneemt, voor welke 800 à 1000 huizen benoodigd zijn, zoo worden de noordelijke stadsgedeelten gedurig meer aangebouwd. De eigenaars der landerijen, op wier grond de nieuwe woningen worden aangebouwd; [illegible]

leden de handen ineen voor de inschrijving van een kapitaal tot den aanleg van eenen spoorweg, welke bij het stadhuis (*city hall*) begint, en na eerst door verscheidene straten geloopen te hebben, over het terrein dat nog niet aangebouwd is, tot aan de laatste huizen aan de Harlaem-rivier, tot in de straat N°. 133 van *New-York* voert. Deze baan is dubbel en vijf mijlen ver, volkomen regt en waterpas aangelegd. Om dit te verkrijgen, moest een tunnel door eene bande rots geboord en eene brug met steenen steunpilaren en vier houten boogen, ieder van 175 voeten spanning, gebouwd worden. De rails van dezen spoorweg nu wegen slechts 15 ponden per yard, de kosten bedragen tot op het einde van 1838, 1,000,000 dollars en zullen na de voltooijing van de acht engelsche mijlen lange baan niet minder dan 1,200,000 bedragen. Van dezen spoorweg kost derhalve de lengte van eene duitsche mijl een millioen pruissische thalers, en hierbij zullen nu nog de kosten van de verwisseling der rails komen. Van dezen merkwaardigen spoorweg, *Harlaem railroad* geheeten, werd in het verig jaar door 800,000 menschen gebruik gemaakt; dezelve voorziet in de dienst van eenen omnibus binnen de stad *New-York*. Men kan berekenen dat er tegenwoordig op de spoorwegen in de *Vereenigde Staten* 425 locomotieven in beweging zijn, waarvan er slechts 84 uit *Engeland* zijn ingevoerd, terwijl al de overigen in de *Vereenigde Staten* werden vervaardigd. De Amerikanen zijn zulke geduchte mededingers van de Engelschen in de scheepvaart geweest, dat er tegenwoordig bijna alleen amerikaansche paketboten tusschen de beide landen varen; de Amerikanen hebben de stoombootvaart in hun land tot eene hoogte gebragt, die dezelve in geen ander land bereikt heeft; de Amerikanen zullen gewisselijk hunne tegenwoordig reeds begonnen verbeteringen in de vervaardiging der locomotieven zoo zeer volmaken, dat zij *Europa* binnen weinige jaren met vele en goede machinen zullen kunnen voorzien.

ALLERLEI.

In de maand junij aanstaande zal de eerste steen voor het nieuwe parlementsgebouw te *Londen* gelegd worden, en dat wel door de koningin VICTORIA in eigen persoon. In een engelsch blad wordt, uit loffelijken ijver om de nieuwsgierigheid en weetlust der late nakomelingschap te bevredigen, het voorstel gedaan, om, behalve de gewone gangbare munten, een aantal andere voorwerpen in den steen te besluiten of bij den elven te bewaren, opdat men eeuwen later overtuigende bewijzen zou kunnen hebben, hoe ver onze eeuw het in de vakken van kunst, wetenschap en nijverheid gebragt heeft. Wij geven hier eene lijst van de voorwerpen die het bedoeld blad, de *Spectator*, meent, dat de een of ander oudheidsvorscher uit de toekomstige hoofdstad van *Nieuw-Zeeland*, of een geleerd reizend hoogleeraar van de eene of andere hoogeschool uit het binnenste van *Afrika*, die eens duizend jaren de puinhoopen van *Londen* komen bezoeken, gewis ten hoogste verblijden moeten. Boeken, koper- en staal-gravuren, in het algemeen voortbrengsels van drukkunst blijven eeuwen lang in goeden staat, wanneer zij hermetisch in glas besloten zijn. In den steen moesten dan gelegd worden. 1. Eene miniatuurportret van de koningin, zoo als zij bij de krooning op den troon zat; 2. eene gekleurde voorstelling van de parlements-zitting; 3. platen in koper van de voornaamste gebouwen van *Londen*; 4. het plan der stad en haren omtrek; 5 eene statistiek van het britsche rijk; 6 eene kaart van het vereenigd koningrijk; 7. het charter en de privilegien van het parlement; 8. verscheidene engelsche werken over *Londen*; 9. een bijbel en gebedenboek; SHAKSPEARE's uitgave in miniatuur en andere klassieke engelsche schrijvers; 10 juwelierarbeid, metalen- en stalen-voorwerpen, een horlogie, enz.; 11. porcelein-waren; monsters van zijden, wollen en katoenen stoffen; 12. een exemplaar van de voornaamste Londensche dagbladen; 13 een banknoot en de engelsche munten; 14. eene naamlijst van de aanzienlijkste personen, die de plegtigheid van het leggen van den eersten steen bijwonen, met een plan van het parlementsgebouw; 15. steenhouwers-, metselaars- en timmermans-gereedschappen; 16. een kastje met mathematische en physische instrumenten, bijzonder verrekijkers en vergrootglazen. — Wat zal een oudheidnasporer wel zeggen, wanneer hij in het jaar 4800 al deze kostbare voorwerpen vindt!

*** Mr. DE ROY, Notaris te *Breda*, zal, op Woensdag den 17 April 1839, des voormiddags ten negen ure precies, ten verzoeke, en aan het woonhuis van ABEELS, Winkelier, alhier op de Ginnekenstraat, publiek Verkoopen:

Eene aanzienlijke Partij TIMMER-, GERIEF- en BRANDHOUT.

Alles bij Billetten breeder omschreven.

*** De Boekverkooper K. FUHRI, te *'s Gravenhage*, heeft op heden aan al zijne correspondenten, door het gansche rijk verzonden:

BERIGT VAN INTEEKENING

OP DE UITGAVE VAN

GODSDIENSTIGE TRAKTAATJES

VOOR

JONGE LIEDEN VAN BEIDER KUNNE

DOOR

EENE VEREENIGING VAN PREDIKANTEN.

Bij welk berigt tevens eene proeve van de bewerking dier Traktaatjes gevoegd is.

Deze Traktaatjes, waarvan er WEKELIJKS één zal verschijnen, voorzien van het gedrukten Titel en Omslag, voor den prijs van slechts

5 CENTS;

zullen voornamelijk ingerigt zijn voor *jonge lieden uit den beschaafden stand*, van nagenoeg tusschen 14 en 20 Jaren. (Bestaat de VOORWAARDEN VAN INTEEKENING zie noch het ontwerp, dat thans gratis verkrijgbaar is.)

Alle jongelieden, als wel aandacht zoowel als derzelver ouders en leeraars worden door den Uitgever, UIT NAAM DER REDACTIE, *dringend uitgenoodigd vooral het Prospectus oplettend te willen lezen.*

*** Bij BROESE EN COMP. te *Breda* zijn de volgende FRANSCHE WERKEN voorhanden:

DICTIONNAIRE DES DICTIONNAIRES, ou Vocabulaire Universel et complet de la langue française, par une Société de Gens de lettres. . . . . » 13,50
DICTIONNAIRE GÉOGRAPHIQUE UNIVERSEL, ou description de tous les lieux du globe, 2 vol. in-8vo. . » 13,50
Rocquancourt, Cours élémentaire d'art et d'histoire militaires, 2 vol. in-8vo. . . . . » 9,00
Oeuvres Complètes de Lamartine, 1 vol. in-8vo. » 7,00
Oeuvres Complètes de Victor Hugo, 2 vol. in-8vo. » 12,80
Pouillet, Elements de Physique expérimentale, un volume avec atlas. . . . . » 8,00
Aide Mémoire à l'usage des officiers d'artillerie. Paris, 1836. 3,50
Atlas Classique universel de Géographie ancienne et moderne, par Lapie. Paris, 1825. . . . . . . » 18,00
Balzac, (de) Oeuvres Complètes, in-8vo. 4 tomes. Bruxelles. 1837. . . . . » 24,00
[illegible], Leçons et Modèles d'Eloquence, 4 livraisons Bruxelles, 1837. . . . . » 6,40
Buffon, [illegible] édition revue par M. A. Richard, 20 tomes, Paris, 1833, [illegible] superbes figures Coloriées 90,00
——— Classique de [illegible] résumé de l'histoire Naturelle, avec planches, [illegible] » 10,00
Choumara, (P. M. Théodore) Mémoires sur la fortification, 1 vol. avec atlas. Paris, 1821. [illegible]
Constantine, (Expédition de) par un officier de l'armée d'Afrique. Bruxelles, 1838. . . . . . » 1,10
Decker, (le Colonel C) de la Tactique des trois armes, traduit par de Brack, 2 tomes Bruxelles 1836. » 5,00
Drieu, Aide-mémoire à l'usage des officiers et des pontonniers, Paris, 1831. . . . . . . » 1,10
Ephémérides universelles, ou Tableau religieux, politique, littéraire, scientifique etc. 13 vol. Paris, 18.8. . » 50,00
Ferrand, Souffrances et Physiologie. . . . . » 1,50
Gachard, Documents inédits concernant les Troubles de la Belgique sous l'Empereur Charles VI, tome 1er. Brux. 1838 3,90
Jomini, Tableau analytique des principales combinaisons de la Guerre. Paris, 1838. . . . . . . » 3,60
——— Traité des grandes opération militaires avec planches et cartes, 4 vol. . . . . » 24,00
Manuel Réglementaire à l'usage des élèves de l'école d'application du corps royal d'état-Major. . . . . » 1,10
Capefique, Histoire de la [illegible], 2 vol. 8°. . » 10,00
Oeuvres Complètes de [illegible] 6,00
Carte topographique des frontières Belges et Hollandaises d'après le protocole de la Conférence de Londres du 20 Janvier 1831, indiquant les lignes de défense occupées par les armées respectives, accompagné d'une petite Carte du Camp de Beverloo; SUR ETOILE EN ETUI. . . » 6,—
Histoire de l'empereur Napoleon, par P. M. Laurent (*de l'Ardèche*,) Illustrée de 500 dessins par Horace Vernet, et augmentée d'un grand nombre des plus beaux dessins de Raffet, qui se retrouvent pas dans édition originale. L'ouvrage sera publiée en 40 *Livraisons* à 25 Cents la livraison.

Door Bovengemelden is aan het Ed. Achtbaar [illegible] woonplaats op den 15den April ter verteling in het [illegible] vertoond.

Die Lehre vom KLEINEN KRIEGE [illegible] der unterricht in militair-schulen, bearbeitet von [illegible] im verlage der Hinrichsschen buchhandlung.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers